

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/242/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312205084
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6312205084.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Márie Rišiaňovej a JUDr. Danici Kočíčkovej v právnej veci navrhovateľa: PEVA SK, s. r. o., so sídlom 911 01 Trenčín, Hodžova 1476/7, proti odporcom: 1/ L. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX L., H. XXXX/X, 2/ A. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX L., O. F. XXXX/XX, o zaplatenie 84 € s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa zo dňa 23. 04. 2013 proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 5C/97/2012-102 zo dňa 15. 03. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd návrh o zaplatenie 84 € s príslušenstvom zamietol, odporcom nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení konštatoval, že preskúmal zmluvu o úvere, ktorá vytvára právny rámec vzťahu medzi navrhovateľom (resp. jeho právnym predchodcom) a odporkyňou ako dlžníkom a dospel k záveru, že právny vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou založený zmluvou označenou ako „Zmluva o úvere“, je potrebné posudzovať aj podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. Zmluva, ktorá je podkladom pre v súdnom konaní uplatnený nárok, spĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy predvídané v ustanovení § 52 a nasl. OZ, ako aj znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Ide o osobitný druh zmluvy, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť jej obsah bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzatvorila. Zmluvnými stranami sú dodávateľ - spoločnosť BENEFIT INVEST, s. r. o., ktorej predmetom činnosti je aj poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Pre vylúčenie aplikácie Zákona o spotrebiteľských úveroch neobstojí ani uvedenie účelu poskytnutia finančných prostriedkov „pre výkon obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti“ bez toho, aby bolo uvedené, o akú obchodnú činnosť alebo podnikanie ide a aký má toto povolanie súvis s úverovým vzťahom. V tomto prípade nemôže byť bezpečným preukázaním len všeobecný údaj uvedený v zmluve o úvere o tom, že dlžník pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aká je obchodná činnosť dlžníka, prípadne jeho podnikanie a aký konkrétny súvis s takýmto postavením dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy (o úvere má). Toto konštatovanie platí o to viac, že ani dlžník, ani ručiteľ, nie je v zmluve o úvere identifikovaný identifikačným číslom, ktoré by preukazovalo ich obchodnú alebo podnikateľskú činnosť. O to zásadnejšie sú vyjadrenia odporcov, že nikdy podnikateľskú činnosť nevykonávali, odporca 2/ je invalidným dôchodcom a spoločne poberali v minulosti dávky v hmotnej núdzi. Obaja na pojednávaní zhodne uviedli, že finančné prostriedky potrebovali na jedlo a bežné živobytie, ktorá potreba rozhodne nie je v žiadnej súvislosti s akýmkoľvek podnikaním alebo obchodnou činnosťou. V konečnom dôsledku na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere poukazuje samotný navrhovateľ v návrhu na začatie konania, pričom uvádza, že všetky

práva a povinnosti vzniknuté zo zmluvy o úvere sa spravujú ustanoveniami § 52 a nasl. OZ. Súd tiež poukázal na to, že v danom prípade má za to, že bez ohľadu na zmluvné ustanovenie, podľa ktorého je zmluva uzavretá, podľa ustanovenia § 497 ObZ, je potrebné zmluvný vzťah založený vyššie uvedenou zmluvou o úvere posudzovať aj podľa ustanovení spotrebiteľského práva, konkrétne podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ako aj podľa ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch.

Na základe predložených listinných dôkazov mal súd za to, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej boli odporkyňi poskytnuté finančné prostriedky v sume 300 €. Celková výška dohodnutého úveru s poplatkom predstavuje sumu 504 €, do celkovej výšky úveru veriteľ uplatňuje aj výšku poplatku bez jeho špecifikácie, a teda bez uvedenia, za akým účelom je poplatok vyrubený, bez uvedenia služieb dodávateľa, ktoré s dohodnutým poplatkom súvisia. Bez ohľadu na uvedenú skutočnosť je potrebné zdôrazniť, že formulárové znenie zmluvy, ani všeobecné obchodné podmienky neobsahujú ročnú úrokovú sadzbu, ročnú percentuálnu mieru nákladov a ani priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov pre úver, ktoré náležitosti zmluvy predpokladá ustanovenie § 4 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Nakoľko uvedené náležitosti zmluva neobsahuje, je nevyhnutné poskytnutý úver podľa § 4 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. V zmysle vyššie uvedeného mal potom súd za to, že odporkyňa bola povinná jej poskytnuté finančné prostriedky v sume 300 € vrátiť; povinnosť zaplatiť poplatok 204 € jej nevznikla. V konaní je preukázané, že odporkyňa navrhovateľovi zaplatila splátky v celkovej sume 420 €, teda zaplatila navrhovateľovi, resp. jeho právnemu predchodcovi viac ako podľa zmluvy podliehajúcej režimu spotrebiteľského práva mala zaplatiť. Súd návrh zamietol.

Súd sa nezaoberal tvrdením vzneseným odporkyňou na pojednávaní, že podpis na zmluve nie je jej, pretože táto túto okolnosť len tvrdila bez preukázania uvedenej skutočnosti.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 OSP, navrhovateľ v konaní nebol úspešný, úspešní odporcovia neuplatnili právo na náhradu trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ. Uviedol, že namieta rozhodnutie okresného súdu, pretože toto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f). Podstatnou skutočnosťou, o ktorú navrhovateľ opiera svoje tvrdenie v odvolaní, je, že odporkyňa uzatvorila úver na výkon zamestnania, čo vylučuje uvedenú zmluvu posudzovať podľa zákona č. 258/2001 Z. z. Zmluva o úvere ako pomenovaná bola uzatvorená podľa § 497 a nasl. ObZ. Spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere, dôkazom je to, že táto je uzatvorená v písomnej forme s presnou špecifikáciou zmluvných strán, presne je uvedená výška a mena poskytnutého úveru, výška, počet a termíny splátok, práva a povinnosti zmluvných strán, všeobecné zmluvné podmienky, písomná žiadosť o poskytnutie úveru a podobne. Povinný v zmluve o úvere uviedol, že finančné prostriedky žiada na účel úveru - podnikanie, čo následne potvrdil svojím podpisom. V článku II. bod 7 zmluvy prehlásil, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté v rámci predmetu obchodnej činnosti, čo súčasne potvrdiť aj svojím podpisom, a to priamo v článku II. bod 7 zmluvy o úvere. Zmluva teda obsahuje všetky podstatné náležitosti uvedené v § 497 ObZ s poukazom na ustanovenie § 269 ods. 1 ObZ. Odporca svojím podpisom potvrdil, že si pred podpisom zmluvu o úvere riadne prečítal, s jej obsahom sa dostatočne oboznámil s tým, že v zmysle všeobecných obchodných podmienok možno od zmluvy odstúpiť. Túto možnosť ale nevyužil. Zmluva o úvere bola uzatvorená na základe slobodnej úvahy. Žiadal rozhodnutie okresného súdu „v celom rozsahu zamietnuť, nariadiť odporcovi 1/ a 2/ nami uplatňovanú sumu uhradiť“.

Odporcovia k podanému odvolaniu vyjadrenie nepodali.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 OSP prejednal a rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil z týchto dôvodov.

Okresný súd o návrhu rozhodol na základe vykonaného dokazovania (§ 153 ods. 1 OSP), v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, tento správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ktoré je podrobné a komplexné tak, pokiaľ ide o skutkový stav ale aj právne zdôvodnenie, preto naň v celom rozsahu odkazuje.

Podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd potvrdí rozhodnutie okresného súdu, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd na zvýraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia okresného súdu dodáva. V súdnej veci je otázkou zásadného právneho významu právne posúdenie toho, či zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou 1/ je zmluvou spotrebiteľskou, teda či dlžník ako fyzická osoba pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa zákona „spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti“ (§ 52 ods. 4 OZ) a špeciálne ohľadom spotrebiteľského úveru „spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania“ (§ 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov; účinný v čase uzavretia zmluvy o úvere; zmluva o úvere uzavretá dňa 13. 02. 2009).

V súdnej veci navrhovateľ (právny predchodca navrhovateľa) poskytol odporkyni 1/ úver v sume 300 €, pričom ako dlžník je uvedená priezviskom a menom odporkyňa „J.“, „L.“; táto je ďalej identifikovaná dátumom narodenia, rodným číslom, číslom OP a trvalým bydliskom.

Podľa bodu II. článok 7 je uvedený ako účel úveru „dlžník prehlasuje, že pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti“.

V zásade platí, že o spotrebiteľský úver nejde, ak sa veriteľ mohol zo správania (konania) dlžníka domnievať, že účelom úveru je získanie prostriedkov v súvislosti s podnikateľskou (obchodnou, pre potreby povolania) činnosťou dlžníka. Uvedené sa preukazuje v konaní, výsledkom ktorého je titul na plnenie, teda v konaní vo veci samej.

V súdnej veci ale zo skutkovej situácie, hoci vo formulárovej zmluve pripravenej veriteľom je uvedené, že dlžník prehlasuje, že pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, nie je možné vyvodiť, že táto zmluva nie je zmluvou spotrebiteľskou.

Je nepochybné, že zmluva o úvere, ktorú uzatvoril právny predchodca navrhovateľa a odporkyňa 1/, je formulárovou zmluvou. Rozhodovanie o účele poskytnutého úveru bolo vopred pripravené, naformulované, bez možnosti dlžníka ovplyvniť toto znenie. Dlžník mohol zmluvu buď ako celok prijať alebo ako celok odmietnuť. Zmluva o úvere, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán (veriteľa, dlžníka). Slobodná voľba ale vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo ktorá voľba konkrétne znamená. V súdnej veci ale z obsahu zmluvy o úvere nevyplýva možnosť voľby dlžníka, aké sú prípadné možnosti účelu úveru, pretože účel úveru bol daný veriteľom.

Od dodávateľa (veriteľa) sa vyžaduje najvyššia možná miera opatrnosti pri uzatváraní zmlúv o úvere. Platí totiž zásada, že v konkrétnych súvislostiach sa vychádza na strane spotrebiteľa z princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Z obsahu spisu vyplýva, že dodávateľ nemohol mať v žiadnom prípade za to, že dlžník (odporkyňa 1/) pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo

inej podnikateľskej činnosti. Vyplýva to, okrem iného, aj z formuláru „žiadosť o úver“, kde v časti „finančné údaje v SK, príjem“ je uvedené, že odporkyňa L. J. je poberateľkou „štátna podpora/prídavky žiadateľa v sume 76,35 €“, tiež z tejto žiadosti vyplýva, že je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi. Obdobná situácia vyplýva aj z formulárovej žiadosti o úver u odporcu 2/ A. J. (č. I. 8 - 9 spisu). Okresný súd v odôvodnení rozsudku tiež poukázal na ním zistený skutkový stav veci, vyjadrenia odporcov, ktorí uviedli v konaní pred okresným súdom, že podnikateľskú činnosť nevykonávali, odporca 2/ je invalidným dôchodcom a spoločne poberali dávky v hmotnej núdzi. O pravdivosti ich tvrdenia, že v čase uzavretia zmluvy o úvere boli poberateľmi dávok v hmotnej núdzi, svedčí aj formulárová žiadosť o úvere odporkyne 1/ a odporcu 2/, z ktorej nepochybne vyplýva, že títo boli poberateľmi dávky v hmotnej núdzi. Z tohto formuláru tiež vyplýva, že odporkyňa 1/ nemá zriadený ani bankový účet a nie je ani vlastníčkou kreditnej karty. Potom bolo práve na veriteľovi (dodávateľovi), aby tento vyvinul čo najvyššiu mieru opatrnosti pri uzatváraní zmluvy. Judikačná prax vyžaduje zvýšenú ochranu spotrebiteľa, lebo tohto považuje za „slabšieho“ voči dodávateľovi. Preukázaný skutkový stav v súdnej veci svedčí pre záver, že odporkyňa 1/ pri uzatváraní zmluvy o úvere nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Potom zmluva o úvere uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou 1/ je zmluvou spotrebiteľskou.

Odvolací súd nerozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, pretože v odvolacom konaní úspešní odporcovia nežiadali náhradu trov odvolacieho konania. Navrhovateľ nemal v odvolacom konaní úspech.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.